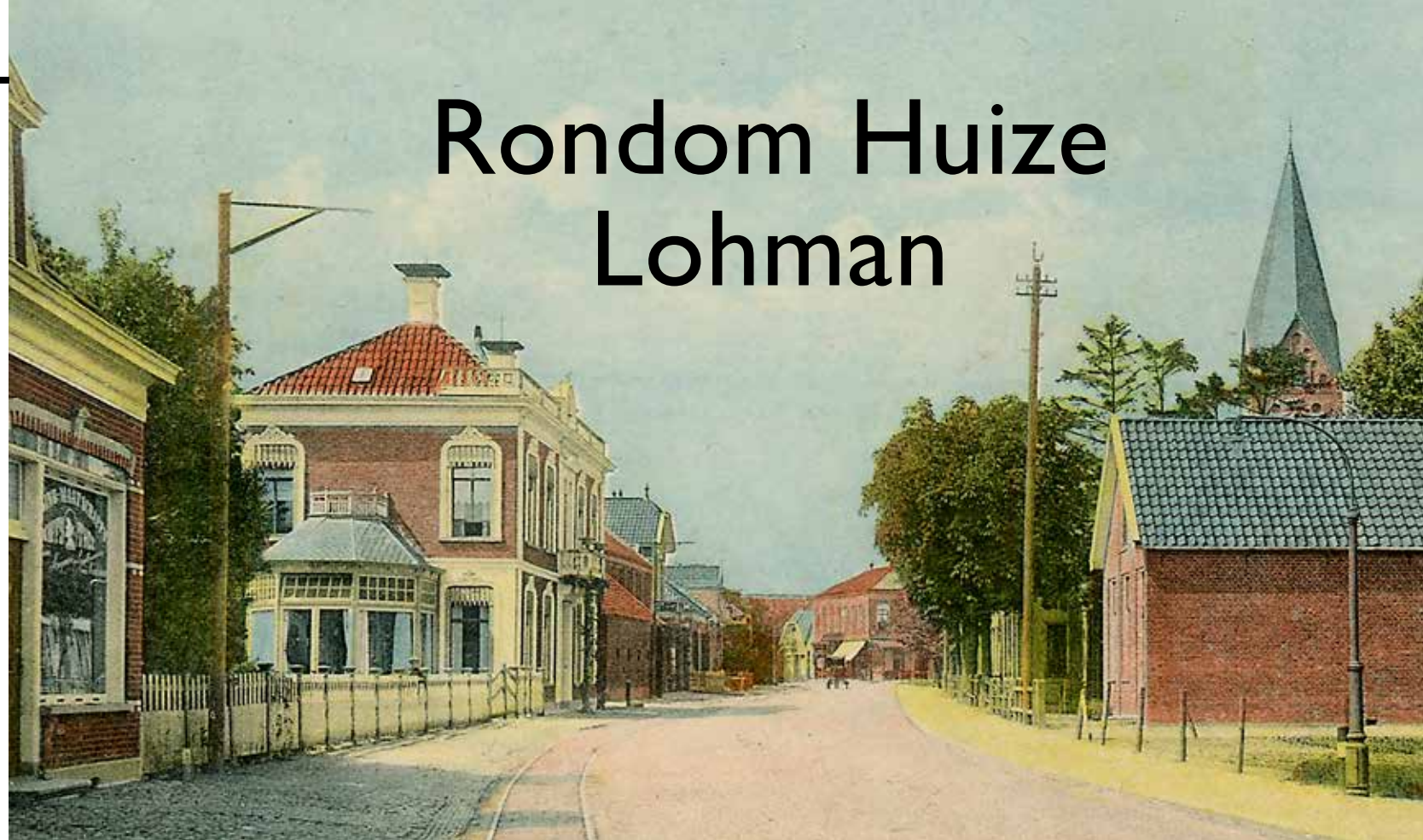

Rondom Huize Lohman

34A De zuidzijde van het centrum van Haren circa 1925 op een achteraf ingekleurde ansichtkaart. Links het markante huis van notaris Scato Lohman.

Bovenstaand een ansichtkaart van het zuidelijk deel van de Rijksweg in de kom van het dorp Haren. De fotograaf schoot zijn plaatje vanaf de zuidkant van het dorp in noordelijke richting. Het gaat hier om een zwart-wit foto die later is ingekleurd. De foto is te dateren op circa 1922. De tramlijn Groningen-Haren-De Punt ligt er al en die is in 1921 gereedgekomen. Rechts is het terrein zuidelijk van het huisje van de groentekweker Prak nog onbebouwd. In 1923 is hier een pand gebouwd met twee beneden- en twee bovenwoningen. Die benedenwoningen zijn nu als winkel in gebruik bij de fa. Konings.

Het meest opvallende pand op de foto is het grote huis links. Dit is de woning van notaris Scato Lohman. Lohman koopt deze in 1876. Het gaat dan om een woning zonder verdieping. In 1888 krijgt de woning de omvang zoals op de foto. Zuidelijk van de woning (dus links op de foto) staat lange tijd nog een rijtje achter elkaar staande arbeiderswoningen. Deze woningen zijn in 1898 volledig verkrot. Dan koopt Lohman ze en laat ze afbreken. Zo krijgt zijn huis naar het zuiden toe een riante tuin met vanaf die tijd het witte houten hekje. Met zijn vrouw Ignatia Wubben krijgt Lohman drie dochters. Deze dochters blijven alle drie ongetrouwd en zijn niet zo makkelijk in de omgang. De dames Lohman zijn in het dorp dan ook een begrip en vanwege hun hautain en veeleisend optreden de schrik voor menig winkelier. Dochter Imke Lohman overlijdt als laatste van de drie in 1951, 81 jaar oud. Haar overlijden betekent ook het einde van Huize Lohman met de grote daarachter gelegen tuin, die ook wel bekend stond als het Lohman bos. Een generatie dorpsjeugd heeft daar nog naar hartenlust in kunnen spelen doordat het nog dertien jaar duurde voordat er nieuwbouw voor het huis in de plaats kwam. Op deze locatie staan nu de woningen aan de Kroonkampweg en aan de Rijksweg kwam

de Centrumflat. Als enige herinnering aan Huize Lohman staan de hoge kastanjeboom en nog enige majestueuze bomen aan de Kroonkampweg.

Geheel links op de foto zien we nog een winkel-pand. Ook dit pand is enige tijd eigendom geweest van Scato Lohman, maar hij verkoopt het in 1894 aan de huisschilder Aries Smit. Smit deelt het pand met zijn eigen grote gezin (negen kinderen), maar ook met andere familieleden en inwonende knechten. Dit kan door het huis naar achteren steeds verder uit te bouwen. In 1916 trouwt dochter Zwaantje Smit met Gerrit Hendrik Maassen. Dit jonge stel begint aan de straatzijde van het pand een kruidenierswinkel, eerst onder de vlag van Albino en later als Centra. In 1956 neemt Harm Schutter de winkel

over. Na lange aarzeling verkoopt Schutter zijn pand in de jaren zestig vervolgens aan de ontwikkelaar van de Centrumflat, dit met de gedachte in het nieuwe pand zelf een supermarkt te beginnen, maar uiteindelijk komt het daar niet van en wordt de winkelruimte ingevuld door een filiaal van de supermarkt van Fred van der Werff (later Super de Boer). Nu is het een deel van de Actionwinkel.

Achter Huize Lohman is nog het café Jansen te zien. Ook dit pand maakt nu onderdeel uit van de Centrumflat. In het meest noordelijk deel van dit perceel is nu de SNS-bank gevestigd. Het huis met het hoge dak met de blauwe pannen dat volgt op café Jansen is het huidige pand Rijksweg 187. Notaris Scato Lohman laat dit in 1907 bouwen voor zijn kandidaat-notaris Onno

34B Zuidzijde van het centrum van Haren. Het tweede pand van links (Rijksweg 199) is vanaf in gebruik bij het installatiebedrijf van Derk van der Woude.

34C De Centra-winkel vlak voor de afbraak. De Centrumflat is al grotendeels gereed.

Possel **ZIE NR. 33**. Behalve kandidaat-notaris is hij ook gemeente-ontvanger en om het nog wat ingewikkelder te maken: zijn zwager Jacob Winters is vanaf 1910 de gemeentesecretaris van Haren en woont bij het gezin Possel in. In 1914 wordt Possel benoemd tot notaris in

Hoogezand. De vrijgezelle Winters blijft dan in de woning wonen en krijgt daar inwoning van zijn ouders.

In het midden van de foto zien we Hotel-Café Suurd (tot voor kort ABN-AMRO). Resteert

34D Nadat het pand van notaris Lohman was afgebroken, restte niet meer dan een bosje. Links de kruidenierswinkel van Maassen.

34E Links café Jansen, afgebroken voor de bouw van het noordelijk deel van de Centrumflat. Rechts de door notaris Lohman gebouwde woning Rijksweg 187.

34F Treurnis om het kappen van een grote boom die ooit behoorde bij de tuin van het notarishuis op het terrein tussen de Kroonkampweg en de Rijksweg.

nog het huisje rechts op de foto. Ik noemde het boven al als het huisje van kweker Prak. Heel lang stond op dit perceel een bakkerij. De oudst bekende bakker op deze locatie is Arend Mulder. Hij wordt bijvoorbeeld vermeld in 1811. Op 20 maart van dat jaar is het groot feest: keizer Napoleon heeft eindelijk de zo vurig gehoopte zoon gekregen. Dit is Napoleon II, koning van Rome. Net als nu worden de kinderen bij de feestelijkheden niet vergeten. Zij worden getrakteerd op bollen en beschuiten. Samen met zijn collega bakker Havinga mag Arend Mulder die leveren. Als Arend in 1860 op hoge leeftijd overlijdt, volgt zijn zoon Jurjen Mulder hem op. Jurjen huwt twee keer. Zijn tweede vrouw is Mechelina Tooren. Deze zet na het overlijden van Jurjen in 1882 de bakkerij voort.

Als Mechelina Tooren in 1895 overlijdt, wordt haar schoonzoon (gehuwd met Renske Meinders, dochter uit een eerder huwelijk van Mechelina) Hendrik Prak de nieuwe eigenaar. Waarschijnlijk blijft hij bakker tot 1913. In dat jaar wordt de oude opstal afgebroken. Daarvoor in de plaats wordt op het noordelijk deel van het perceel een klein huisje gebouwd. Dit huisje staat op de foto. In 1919 draagt Hendrik Prak dit huisje over aan zijn zoon Harm. Harm Prak is kweker van beroep. Circa 1972 wordt het huisje afgebroken ten behoeve van de aanleg van het parkeerterrein Oldehof. Aan de Rijksweg komen in 1975 een winkel met bovenwoningen en de toegangsweg naar het parkeerterrein. Het verhaal wil dat notaris Lohman bedongen had dat het perceel van Prak recht tegenover zijn woning onbebouwd moest blijven. Zo had de notaris zich verzekerd van vrij uitzicht. Het zuidelijk gedeelte van het perceel verkoopt Hendrik Prak in 1919 aan Eligius Andreas Muller. Deze bouwt op dit perceelsgedeelte de twee beneden- en bovenwoningen die ik eerder al noemde, namelijk de winkel van de fa. Konings.

34G De grote bomen aan de Kroonkampweg zijn het laatste restant van de tuin van notaris Lohman.